

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele:

Doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.

Datum: 25.5.2015

Autor: **Suchanová Gabriela**

Název práce: **Možnosti a limity auxologických studií minulých populací**

- Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).
 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Autorka zpracovala problematiku úskalí o omezení při zpracování kosterních pozůstatků nedospělých jedinců, které jsou cenným materiálem pro studium života minulých populací. Jak v úvodu bakalářské práce uvádí: „Cílem práce je popsat a shrnout možnosti a limity, které je třeba brát v úvahu při studiu růstu minulých populací.“

Struktura (členění) práce:

Práce je členěna podle běžných zvyklostí do 7 kapitol včetně Úvodu a Závěru, 7. kapitolu tvoří seznam použité literatury. Práce obsahuje abstrakt v českém i anglickém jazyce. Členění kapitol je, logické a přehledné.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
 Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Seznam citované literatury obsahuje 99 referencí a 1 URL odkaz. Všechny zdroje jsou citovány jednotnou formou. Literární zdroje jsou recentní, jejich výběr je pro záměr práce reprezentativní. Citace v textu jsou správné a odpovídají položkám v seznamu literatury.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Tato práce neobsahuje vlastní výsledky

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je velmi pěkná. Vyjadřování je jasné, srozumitelné a kultivované. Text je bez překlepů a gramatických chyb. Obrázky jsou správně popsány, je citován jejich zdroj a je na ně v textu odkazováno.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Autorka splnila cíle, které formulovala v úvodní kapitole své bakalářské práce. Přes některé připomínky uvedené v závěru tohoto posudku hodnotím bakalářskou práci jako velmi pečlivě zpracovanou, kvalitní a doporučuji k obhajobě.

Otázky a připomínky oponenta:

Díličí připomínky (nemusí být komentovány):

- Kap. 3. (str. 13) – uvedeno: „V prvním roce života se prodlouží tělesná délka dítěte o 50 %,....., což znázorňuje křivka závislosti výšky dítěte vzhledem k jeho věku.“ – tento vztah, který vypovídá o přírůstku za časové období (uvádí tedy rychlost růstu), by znázornila rychlostní, nikoliv distanční křivka, jak je uvedeno!
- Kap. 3. (str. 14) – uvádí RR po MGS u chlapců 5 cm/rok – to je mírně nadsazený údaj (klesá před nástupem PS až ke 3,5-4 cm/rok)
- Kap. 4. (str. 15) – studie jsou longitudinální, nikoliv „longitudální“
- Kap. 4.2. (str. 17) – není uveden citační odkaz na údaje WHO 2013 o prevalenci nadváhy u dětí do 5 let
- Kap. 4.2. (str. 17) – poslední odst.- 1. věta – z formulace věty není jasné, k čemu se vztahuje – zda k intersexuální diferenci výšky nebo k sekulárním změnám (což lze předpokládat).
- Kap. 4.2. (str. 18) – uváděný střední věk menarche 13 roků není platný pouze pro národy severní Evropy, jak je uvedeno, ale ustálil na této hodnotě dlouhodobě u většiny evropských populací. Dnes však obecně dochází k jeho dalšímu snižování.
- Obr. 4. (str. 18) – proč je zařazen obrázek sekulárních změn tělesné výšky v české populaci pouze pro chlapce, dívky jsem nenalezl?
- Kap. 5. (str. 19) - uváděný podíl genetických a environmentálních faktorů na tělesný růst 80:20 je typický pouze pro úplnou realizaci GRP, tedy pro ekonomicky vyspělé země a mění se v závislosti na socioekonomické úrovni dané společnosti.
- Kap. 5.1. (str. 21) – míra vlivu onemocnění na finální výšku je zde podána mírně nepřesně. I ve vyspělých státech dochází v důsledku závažného onemocnění k negativnímu ovlivnění finální výšky jedince. Úspěšnost kompenzačního catch-up růstu závisí nejen na věku v době onemocnění, ale zejména na závažnosti a délce trvání nemoci.
- Kap. 5.2. (str. 26) – doporučuji používat ve vztahu k tělesné stavbě pojem „robustnější“, nikoliv „silnější“.

Prosím o vysvětlení následujících tvrzení:

Kap. 2.2. (str. 8) – úspěšnost odhadu pohlaví klesá s věkem dítěte

Kap. 3. (str. 14) – konkretizujte změny v rozložení tukové a svalové tkáně v období puberty, které zmiňujete

Kap. 3 (str. 14) – upřesněte tvrzení: „delší doba růstu a vyšší přírůstky během pubertálního spurtu zajistí vyšší finální výšku chlapců.“

Kap. 4. (str. 14) – upřesněte smysl věty: „S věkem se také prohlubuje pohlavní dimorfismus v délce dlouhých kostí přibližně v 16 letech.“

Kap. 4.2. (str. 17) – upřesněte tvrzení: „Nejvyšší národ na světě, Nizozemci, nejspíše přestal růst úplně.“

Kap. 5.1.1. (str. 23-24)- Jak lze vysvětlit uváděnou vyšší četnost výskytu Harrisových linií u současné švýcarské populace (20 %) oproti populaci korejské (16,4 %)? – (cit. Ameen et al., 2005 a Beom et al., 2014)

Definujte pojem „dolní končetina“ a pojem „noha“ , které používáte v záměnném významu v kap. 5.4. na str. 28-29.

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta
☒ výborně ☐ velmi dobře ☐ dobře ☐ nevyhověl(a)
Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://natur.cuni.cz/biologie/files/BZk-pravidla-11-12-2007.doc>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě) **nejpozději do 31. 5. 2015** na adresu petr.sedlak-uk-prf@seznam.cz (pro účely zveřejnění na internetu pro studenty), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu:
- Doc. RNDr.Petr Sedlak, Ph.D.
Katedra antropologie a genetiky člověka
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Viničná 7
128 44 Praha 2
Česká republika